

[Orla Møller.]

behov for nogle positive løsninger af miljøproblemerne end netop landsbyerne. Man skal altså være helt klar over, at man kommer til at stå over for nogle kolossale vanskeligheder, hvis man tror, at man kan genoplive det gamle landsbysamfund her i landet. Jeg er ked af at måtte sige det temmelig tydeligt: den tid er altså forbi, og vi har ingen jordisk chance for at komme til at vende denne udvikling.

Dermed har jeg ikke sagt noget om, at man ikke med forskellige former for hjælp kunne skabe bedre forhold de steder, hvor landsbyerne har problemer. Jeg har ikke villet afvise, at man måske kunne gøre det ved, som hr. Svend Haugaard foreslog, at bruge dispensationsmulighederne noget mere, men jeg må nok sige, at da jeg hørte på boligministerens tale om de tilfælde og de få afslag, der havde været, så sad jeg og sagde til mig selv, at selv om ansøgningsantallet havde været dobbelt så stort og man ikke havde afslået en eneste af ansøgningerne, så ville man ikke have kunnet klare problemerne omkring vore landsbyer. Derfor tror jeg nok, man er nødt til at fastslå, at den afvandringssituation, der har været, har skabt noget, man ikke uden videre kan komme igennem med at ændre.

Jeg er på samme måde som hr. Svend Haugaard af den opfattelse, at venerationen over for landsbymiljøet er særdeles berettiget; jeg er også enig i, at der sikkert var mange af vore sociale problemer, der kunne have været løst meget lettere, om vi havde haft et miljø, der var 100 år ældre end det, vi har i dag. Men sagen er blot, at man kan ikke genoplive et sådant miljø uden videre.

Det, som det drejer sig om, er jo, for at sige det ganske enkelt, den almindelige kommunale service over for beboerne. Det er spørgsmålet om, hvorvidt man kan skaffe børnehaver, om man kan få skolegangen lagt rigtigt til rette, fritidsklubber og biblioteker osv. Jeg ved ikke, om inspirationen til den forespørgsel, der debatteres her i dag, er

kommet fra en, jeg synes meget nærgående udsendelse i fjernsynet fra en landsby for nogle uger eller måneder siden. Denne udsendelse viste i hvert fald med al tydelighed, at det er på disse kommunale serviceområder, problemerne er størst. Og vil man til at gå i gang med at løse dem, så bliver det i hvert fald nødvendigt at snakke om økonomi på en betydelig mere nærgående måde, end vi har gjort det hidtil i denne debat.

Jeg er enig med boligministeren i og skal på socialdemokratiets vegne give udtryk for den opfattelse, at vi absolut ikke overser dette problem og meget gerne vil være med til at kigge på det i et udvalg. Vi vil også meget gerne se betydelig mere konkrete forslag end dem, der er kommet frem allerede nu, hvis vi overhovedet skal tro på, at der er en mulighed for at løse nogle af disse problemer.

Burgdorf: Der er for mig ingen tvivl om, at vi meget alvorligt må beskæftige os netop med målsætningen for lands- og egnsplanlægningen. Jeg er også sikker på, at et af de momenter, der må indgå i disse overvejelser, er beskyttelsen og udnyttelsen netop af disse gamle landsbymiljøer.

Man må først stille sig selv det spørgsmål: kan det specielle landsbysamfund bevares, og er det ønskeligt, at det bliver det? For mig står det sådan, at landsbysamfundet, som det var engang, var det ideelle samfund. Her var et naturligt fællesskab på trods af mange åndelige og andre skillelinjer. Her kendte man hinanden, og her kom man hinanden ved på en særlig måde. Man var fælles i sorg og glæde, i medgang og modgang, man havde fælles anliggender, som man stod sammen om. Dette står i stærk modsætning til byernes befolkningsmåde at leve livet på. Her kommer ingen hinanden ved. Man går forbi og omkring hinanden med tillukket væsen og stive ansigter. Men jeg er fuldt klar over, som det også er sagt her i dag, at det gamle landsby-